

Вих. №407 від 11 квітня 2024 року

**Міністерство юстиції України
Комітет Верховної Ради
України з питань
правоохоронної діяльності
Комітет Верховної Ради
України з питань правової
політики**

Звернення

**Комітету з кримінального та кримінально-процесуального права Асоціації
правників України щодо пропозиції послів країн G7 стосовно внесення змін
до КПК щодо строків досудового розслідування після повідомлення особі
про підозру**

Асоціація правників України (далі – АПУ) є всеукраїнською неурядовою організацією. Головною метою АПУ є зміцнення верховенства права в Україні, сприяння захисту прав людини та розвитку юридичної професії.

У Листі від 07.03.2024 послів країн G7 пропонують:

- скасувати підставу для закриття кримінального провадження як закінчення строку досудового розслідування;
- наділити прокурора виключним повноваженням на продовження строків досудового розслідування.

Не підтримуємо такі пропозиції з урахуванням наступного.

Україна досягла значних успіхів у втіленні принципу верховенства права, але необхідно зазначити, що українська правоохоронна система до теперішнього часу не позбулася пострадянських методів ведення досудового розслідування, яке характеризується обвинувальним нахилом проведення досудового розслідування. На дані факти вказують численні рішення слідчих суддів, якими визнається недотримання приписів Кримінального процесуального кодексу представниками сторони обвинувачення. Також на підтвердження даних обставин вказує значна кількість рішень Європейського суду з прав людини проти України щодо порушення ст.6 ЄКПЛ (право на справедливий суд).

ГЕНЕРАЛЬНІ ПАРТНЕРИ

AEQUO ASTERS AVELLUM LCF

MORIS 20 SAYENKO KHARENKO Sokolovskiy and Partners VB'

МІЖНАРОДНІ ПАРТНЕРИ

GreenbergTraurig Linklaters WHITE & CASE

ПАРТНЕРИ

EVERLEGAL SLS GROUP

I. Щодо права особи на розумний строк провадження відносно неї

Розумний строк провадження – це право учасників провадження.

Стаття 6 ЄКПЛ визначає розумний строк провадження як елемент права на справедливий суд. ЄСПЛ у своїх рішеннях неодноразово звертав увагу, що термін кримінального переслідування особи повинен бути розумним. При цьому, ЄСПЛ по-різному визначає момент початку такого переслідування. Але в будь-якому разі, за твердженням ЄСПЛ, розумним має бути строк від офіційного пред'явлення підозри до завершення судового розгляду.

Таким чином, право на розумний строк провадження є основоположним в межах кримінального процесу.

Кримінально-процесуальними гарантіями права на розумний строк провадження є:

- 1) Встановлення граничних строків слідства після повідомлення особі про підозру (ст.219 КПК).
- 2) Закінчення таких строків як підстава для закриття провадження.

Частина 10 ст.284 КПК України передбачає обов'язок слідства закрити провадження у разі спливу передбачених ст. 219 КПК строків. Такий обов'язок є логічним наслідком недотримання права особи на розумний строк провадження, оскільки сторона обвинувачення повинна бути обмежена в можливості примусу.

Наявний у слідства строк є достатнім для належного та повного збору доказів. Порушення такого строку свідчить про неналежне здійснення досудового розслідування та повинно тягнути наслідком неможливість подальших кримінально-правових наслідків для особи.

Таким чином, і граничні строки слідства після підозри, і сплив такого строку як підстава для закриття провадження є необхідними гарантіями права особи на розумний строк.

Скасування пункту 10 частини 1 статті 284 КПК призведе до нівелювання таких засад кримінального провадження, закріплених в ст.7 КПК, як дотримання розумних строків досудового розслідування, забезпечення права на оскарження дій чи бездіяльності, та, врешті решт, доступ до правосуддя.

II. Щодо необхідності здійснення судового контролю за строками слідства

Інститут слідчих суддів у чинному КПК впроваджений саме для забезпечення судового контролю за діями/ бездіяльністю учасників кримінального провадження. Судовий контроль на стадії досудового розслідування має на меті запобігти зловживанням процесуальними правами органів досудового розслідування, зокрема, в частині дотримання розумних строків. Запропоновані зміни навряд чи приведуть до більшої ефективності досудового розслідування, а лише матимуть наслідком зниження рівня судового контролю на цій стадії.

Очевидно, що прокурор як представник сторони обвинувачення не може бути об'єктивним при оцінці необхідності та доцільності продовження строків досудового розслідування. В такому разі, існує ризик посилення

обвинувального ухилю кримінального провадження та ігнорування прав та інтересів інших учасників процесу.

До того ж у зв'язку з тим, що були скасовані строки досудового розслідування до моменту пред'явлення особі про підозру, органи правопорядку тепер не обмежені у часі та можливостях у зібранні доказів та проведення усіх необхідних слідчих дій до пред'явлення підозри.

Зміни, що пропонуються, можуть бути прийняті виключно за умови створення дієвого механізму для сторони захисту на оскарження процесуальних рішень прокурора та надання слідчому судді повноважень ухвалювати рішення зобов'язального характеру.

З огляду на це, пропозиція наділення прокурора виключними повноваженнями із продовження строків досудового розслідування, не може бути підтримана.

З повагою

Віце-Президент АПУ

Тетяна Лисовець

**Голова Комітету АПУ з кримінального
та кримінально-процесуального права**

Максим Шевердін